

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 11. decembra 2012 v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci proti obvinenému **P. B.**, pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. d/ Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 29. februára 2012, sp. zn. 3To/104/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. d/ Tr. por. dovolanie obvineného P. B. sa **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky z 29. septembra 2011, sp. zn. 2T/180/2010, bol obvinený P. B. uznaný vinným

- v bode 1/ zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. d/ Tr. zák. v súbehu so zločinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák.
- v bode 2/ zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. c/, d/ Tr. zák. v súbehu so zločinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák.
- v bode 3/ zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. d/ Tr. zák. v súbehu so zločinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák.
- v bode 4/ zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. d/ Tr. zák. v súbehu so zločinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák.

- v bode 5/ z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 v súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, 2 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006
- v bode 6/ z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. v súbehu so zločinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. b/ Tr. zák.
- v bode 7/ z trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 v súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, 2 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006, na skutkovom základe uvedenom v citovanom rozhodnutí.

Za skutky v bode 1/, 2/, 3/, 4/ a 6/ mu bol podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. a § 41 ods. 1, 2 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. s prihliadnutím na poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l/ a n/ Tr. zák. a priťažujúce okolnosti uvedené v § 37 písm. h/, m/ Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. bol na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Za skutky v bode 5/ a 7/ mu bol podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 a § 35 ods. 2, 3 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov nepodmienečne, pričom zároveň bol zrušený výrok o treste Okresného súdu Galanta z 5. decembra 2007, sp. zn. SA-2T/103/00, ohľadne obvineného P. B., ako aj všetky rozhodnutia obsahovo na tento výrok nadväzujúce, pokiaľ jeho zrušením stratili podklad.

Na výkon tohto trestu bol obvinený zaradený do II. nápravno-výchovnej skupiny podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol obvinený zaviazaný uhradiť M. I. škodu vo výške 723,63 Eur, K. H. škodu vo výške 1424,01 Eur, A. Š. škodu vo výške 14,93 Eur a Š. J. škodu vo výške 104 Eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd poškodenú M. I. a A. Š. odkázal so zvyškom nároku na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodenú R. P., H. M. a M. P., resp. ich dedičov odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku v časti konania, ktoré predchádzalo jeho vyhláseniu a v časti o výroku o treste podal odvolanie obvinený.

Na verejnom zasadnutí, na ktorom sa prerokovávalo odvolanie, obvinený zmenil svoje odvolanie tak, že ho podáva iba vo výroku o treste napadnutého rozsudku. Neskôr (pred vyhlásením rozhodnutia) obvinený prehlásil, že svoje odvolanie v celom rozsahu berie späť, a preto potom predseda senátu vzal na vedomie späťvzatie odvolania podaného obvineným, a to uznesením Krajského súdu v Nitre z 29. februára 2012, sp. zn. 3To/104/2011, v dôsledku čoho rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť týmto dňom.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal obvinený prostredníctvom ustanoveného obhajcu 10. októbra 2012 dovolanie na okresný súd, ktoré bolo Najvyššiemu súdu predložené spolu so spisovým materiálom 27. novembra 2012.

V dovolaní uviedol ako dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., t.j., že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu obvineného, ktorý odôvodňuje nasledovne:

„Orgány činné v trestnom konaní v trestnom konaní vedenom voči mojej osobe výrazným spôsobom pochybili, pretože zásadným spôsobom porušili moje práva na obhajobu, do ktorého nesporne patrí rešpektovanie jednej zo základných zásad trestného konania zakotvenej v § 2 ods. 9 Tr por., v zmysle ktorého má každý proti ktorému sa vedie trestné konanie právo na obhajobu.

V zmysle § 34 ods. 1 Trestného poriadku má obvinený právo od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom. Môže žiadať, aby bol vypočúvaný za účasti svojho obhajcu a aby

sa obhajca zúčastnil aj na iných úkonoch prípravného konania. Podľa § 34 ods. 4 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Mne bola táto možnosť zvoliť si obhajcu od začiatku trestného konania odopretá, pretože Okresný súd Nové Zámky mi ustanovil obhajcu až opatrením sudcu konajúceho súdu zn. 2T/180/2010 zo dňa 1.7.2011, aj to iba z dôvodu, že v mojom prípade išlo o prípad nutnej obhajoby podľa § 37 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku. Opatrením Okresného súdu Nové Zámky zn. 2T/180/2010 zo dňa 2.11.2011 bolo zrušené vyššie uvedené opatrenie okresného súdu o ustanovení obhajcu, a to z dôvodu, že som bol dňom 29.9.2011 prepustený z väzby na slobodu.

Ako vyplýva z vyššie uvedených skutočností od začatia trestného stíhania voči mojej osobe, počas vykonávania všetkých úkonov orgánmi činnými v trestnom konaní mi bolo odopreté právo na obhajobu, a to najmä prostredníctvom zvoleného alebo ustanoveného obhajcu, takže v celom prípravnom konaní som bol nútený sa obhajovať sám, pričom konajúci prvostupňový súd mi ustanovil obhajcu až 1.7.2011, keď som sa už nachádzal vo väzbe a po mojom prepustení na slobodu opatrenie o ustanovení obhajcu dňa 2.11.2011 zrušil.

V tomto kontexte namietam porušenie základnej zásady zakotvenej v § 2 ods. 9 Trestného poriadku, pretože z dôvodu, že sa voči mne viedlo trestné konanie mal som právo na obhajobu, do ktorého nesporne patrí aj právo zvoliť si obhajcu. Toto právo na obhajobu sa vzťahuje na celé trestné konanie – teda od začatia trestného stíhania do podania obžaloby, návrhu na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu alebo právoplatnosti rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej.“

Na základe uvedeného potom obvinený navrhol, aby dovolací súd po preskúmaní skutkového i právneho stavu veci vydal rozsudok s tým, že rozsudok Okresného súdu Nové Zámky z 29. septembra 2011, sp. zn. 2T/180/2010, zruší a vec vráti Okresnému súdu Nové Zámky na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky z 29. septembra 2011, sp. zn. 2T/180/2010, ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo.

Súd prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostaným stranám s upozornením, že sa môžu k dovolaniu obvineného vyjadriť v lehote 30 dní. Uvedenú možnosť nevyužila ani jedna z oprávnených strán.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že obvinený P. B. podal dovolanie ako oprávnená osoba (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), urobil tak prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.) v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Zároveň dovolací súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 Tr. por.

Podľa § 372 ods. 1 Tr. por. oprávnené osoby, okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 Tr. por. môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Zo spisového materiálu je možné zistiť, že obvinený (ani prokurátor a poškodení) nevyužil riadny opravný prostriedok v miere predpokladanej ustanovením § 372 ods. 1 Tr. por., a preto nemá oprávnenie podať tento mimoriadny opravný prostriedok, keďže zákonné ustanovenie § 372 ods. 1 veta prvá Tr. por. kumulatívne vyžaduje splnenie dvoch základných zákonných podmienok oprávnenými osobami, a to využitie zákonného práva podať riadny opravný prostriedok a zároveň podmienku, že o tomto riadnom opravnom prostriedku bolo rozhodnuté.

Podmienkou prípustnosti dovolania teda je, že rozhodnutiu predchádzalo dvojinštančné konanie. V prejednáwanej veci obvinený síce podal odvolanie, ale zároveň ho zobral späť, v dôsledku čoho potom odvolací súd nemohol preskúmať rozsudok súdu prvého stupňa. A v takom prípade nie sú splnené podmienky dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

Podľa § 382 písm. d/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Tr. por.

Z tohto dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistiac, že nebola splnená jedna zo základných podmienok pre podanie dovolania, ktorá sa nedá napraviť ani postupom podľa § 379 Tr. por., dovolanie obvineného P. B. podľa § 382 písm. d/ Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. decembra 2012

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v.r.
predseda senátu

Vyhotovil: JUDr. Ing. Anton Jakubík

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková